

**НАРЕДБА за финансирането
на институциите в системата на
предучилищното и училищното образование**

Обн. - ДВ, бр. 81 от 10.10.2017 г. Приета с ПМС № 219 от 05.10.2017 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, както и:

1. условията и редът за определяне на броя на паралелките и групите и на броя на учениците и на децата в тях, както и за организиране на индивидуално обучение на ученик от паралелка;
2. условията и редът за осигуряване на обучението по български език по чл. 17, ал. 1 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО);
3. редът за включване на частните детски градини и училища в системата на държавно финансиране;
4. приемането на деца и ученици за безплатно обучение в частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране;
5. методиката за определяне на максималния размер за събираните средства от родителите на деца и ученици от частните детски градини и училища;
6. условията и редът за възстановяване на неизразходваните средства от държавната субсидия от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране;
7. условията и редът за преустановяване предоставянето на средства от държавния бюджет на частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране.

Чл. 2. (1) Със средства от държавния бюджет се финансират дейностите в системата на предучилищното и училищното образование за:

1. издръжка на процеса на възпитание и обучение на децата и учениците;
2. подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие;
3. развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;
4. изпълнение на национални програми за развитие на образованието.

(2) Освен със средства по ал. 1 дейностите в системата на предучилищното и училищното образование може да се финансират и със средства от бюджетите на общините, от европейски фондове и програми и от собствени приходи на институциите.

(3) Държавните и общинските училища могат да реализират собствени приходи от организиране на обучителни курсове срещу заплащане, в които учениците на същото училище могат да се включват безплатно.

Глава втора

**СРЕДСТВА ЗА ИЗДРЪЖКА НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ВЪЗПИТАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ**

Чл. 3. (1) Средствата от държавния бюджет за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи държавни и общински училища и детски градини, въз основа на броя на децата и учениците и на стандарти за едно дете или ученик, определени с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Със стандартите по ал. 1 се определя размерът на средствата за конкретна дейност, обект на държавна политика за едно дете или ученик за съответната година, наричани по-нататък „стандарти“.

(3) Със средства от държавния бюджет по ал. 1 се финансират изцяло дейностите за:

1. задължителното предучилищно образование на децата от 5-годишна възраст до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини или училищата;
2. обучението по учебен план от I до XII клас в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план.

(4) За дейностите по ал. 3 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка с изключение на разходите за медицински персонал.

(5) Със средства от държавния бюджет по ал. 1 се финансират частично дейностите за:
1. отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца в яслени групи в детските градини;

2. отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца от 2- до 4-годишна възраст в групи в детските градини.

(6) За дейностите по ал. 5 се финансират разходите за персонал с изключение на разходите за медицински персонал.

Чл. 4. (1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят получените средства по чл. 3, ал. 1 между училищата и детските градини, независимо дали прилагат система на делегиран бюджет въз основа на утвърдени от тях формули.

(2) Формулите по ал. 1 се утвърждават за всяка дейност от Единната бюджетна класификация по чл. 14, ал. 2 от Закона за публичните финанси (ЕБК). В случаите, в които една дейност се финансира по повече от един стандарт, първостепенният разпоредител с бюджет може да утвърди обща формула за дейността или формули за разпределение на средства по един или повече стандарти в рамките на дейността.

Чл. 5. (1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят по формула 100 на сто от средствата за съответната дейност, получени по стандарти за броя на децата и учениците по данни от националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) към 1 януари на текущата годината.

(2) Във формулата по ал. 1 не се включват средствата от държавния бюджет по чл. 280, ал. 3, т. 2 - 4 и чл. 282, ал. 4, както и средствата по чл. 282, ал. 21 ЗПУО.

Чл. 6. (1) Минималният размер на добавката за условно постоянни разходи по чл. 282, ал. 18 ЗПУО се определя ежегодно с постановлението за изпълнението на държавния бюджет.

(2) В случаите, в които отделни детски градини или училища към един първостепенен разпоредител с бюджет получават средства по повече от една формула, добавката за условно постоянни разходи се включва само във формулата, по която се разпределя най-голямата част от средствата, получавани от детските градини или училищата.

(3) По решение на първостепенните разпоредители с бюджет добавката за условно постоянни разходи може да не се разпределя за защитените детски градини и училища.

Чл. 7. Първостепенният разпоредител с бюджет публикува на интернет страницата си в двуседмичен срок от утвърждаването на формулите по чл. 4, ал. 1:

1. утвърдените формули по чл. 282, ал. 6 ЗПУО, включително условията и реда за разпределение на средствата по отделните допълнителни компоненти, включени в съответната формула, в т.ч. резерва, както и правилата за промени в разпределението на средствата между училищата и детските градини при изменение на основните компоненти на формулата;

2. информация за разпределението на средствата между училища и детски градини и по компоненти на всяка отделна формула.

Чл. 8. (1) Първостепенните разпоредители с бюджет определят и утвърждават бюджетите на всяка институция в системата на предучилищното и училищното образование в съответствие с разпределението на средствата по стандарти, допълващи стандарти и нормативи за дете или ученик, определени с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Заедно с утвърждаването на бюджетите първостепенните разпоредители с бюджет предоставят на директорите на институциите по ал. 1 и информацията по чл. 7.

Чл. 9. (1) Институциите в системата на предучилищното и училищното образование публикуват на интернет страницата си утвърдения си бюджет, тримесечните отчети и годишния отчет за изпълнението му.

(2) Бюджетите се публикуват в срок до 10 дни от утвърждаването им от първостепенния разпоредител с бюджет. Тримесечните отчети се публикуват със срок до 5-о число на месеца, следващ месеца на изготвяне на отчета. Годишният отчет се публикува в срок до 10 дни от определения от първостепенния разпоредител с бюджет срок за представянето му.

(3) При липса на собствена интернет страница институциите по ал. 1 подават информацията за публикуване на интернет страницата на първостепенния разпоредител с бюджет.

Глава трета **СРЕДСТВА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА РАВНИЯ ДОСТЪП И ПОДКРЕПА** **ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ**

Чл. 10. (1) Средствата за организиране на транспорт на децата и учениците по чл. 283, ал. 2 ЗПУО се предоставят на общините и се разходват при условията и по реда на Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с Постановление № 163 на Министерския съвет от 2015 г. (обн., ДВ, бр. 51 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 53 от 2017 г.).

(2) По предложение на министъра на образованието и науката могат да се планират и предоставят средства от държавния бюджет за поддръжка на автобуси, предоставени на детските градини и училищата за осигуряване на транспорт на деца и ученици по чл. 283, ал. 2 ЗПУО.

(3) Средствата по ал. 2 се предоставят на детските градини и училищата, на които са предоставени за ползване автобусите въз основа на допълващ стандарт, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

Чл. 11. (1) Средствата от държавния бюджет за целодневна организация на учебния ден се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи училища, въз основа на броя на учениците от I до VII клас, обхванати в целодневна организация на учебния ден при условията на чл. 102, ал. 2 ЗПУО, и на норматив за ученик, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) С норматива за целодневна организация на учебния ден по ал. 1 се финансират дейности по:

1. самоподготовка;
2. отдих, физическа активност и спорт;
3. занимания по интереси.

(3) Средствата от държавния бюджет за целодневна организация на учебния ден се използват за финансиране на разходи за персонал и за присъща издръжка на дейностите по ал. 2.

(4) Средствата по ал. 3 може да се използват и за поевтиняване на обедното хранене на ученици, включени в целодневна организация на учебния ден.

(5) Нормативът за целодневна организация на учебния ден може да се диференцира в зависимост от обективни географски и демографски характеристики на общината, определящи различия в средните разходи на 1 ученик за осъществяване на дейността.

(6) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят средствата по ал. 1 между училищата въз основа на формула, утвърдена при условията и по реда на чл. 282, ал. 7 - 9 ЗПУО.

Чл. 12. (1) Средствата от държавния бюджет за подпомагане на храненето на децата в задължително предучилищно образование и на учениците от I до IV клас в държавните и в общинските ДГ и училища, извън средства по чл. 11, ал. 4, се предоставят въз основа на норматив за дете или ученик, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Средствата за подпомагане на храненето се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата в задължително предучилищно образование и на учениците от I до IV клас и на норматива по ал. 1.

Чл. 13. (1) Средствата по чл. 12 се предоставят за осигуряване на закуска, мляко, зеленчуци и/или плодове на децата от задължителното предучилищно образование в детските градини и училищата, както и на учениците от I до IV клас или за подпомагане на обедното хранене на учениците от I до IV клас в държавните и в общинските училища.

(2) Средствата по ал. 1 могат да се използват за допълване на средствата по чл. 11, ал. 4 за обедно хранене на учениците от I до IV клас в ЦОУД.

Чл. 14. (1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят пълния размер на средствата за подпомагане на храненето по чл. 12 между ДГ и училищата пропорционално на броя на децата и учениците въз основа на заявка по образец съгласно приложение № 1, подадена не по-късно от 15 декември на предходната бюджетна година.

(2) При промяна в броя на децата в задължително предучилищно образование или учениците от I до IV клас, за които ДГ и училищата получават средства по реда на ал. 1, първостепенният разпоредител с бюджет може да извърши промени в разпределението на средствата за подпомагане на храненето за периода 15 септември - 31 декември на текущата бюджетна година.

Чл. 15. (1) Средствата, предоставени за подпомагане на храненето, се разходват само за присъстващите в групите за задължително предучилищно образование деца и за присъстващите в клас ученици от I до IV клас.

(2) Неизразходваните средства за подпомагане на храненето в края на годината остават в преходен остатък по бюджетите на училищата и детските градини при запазване на целевия им характер.

Чл. 16. (1) Общата подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, осигурявана от детските градини и училища за дейностите съответно по чл. 178, ал. 1, т. 1 - 9 и т. 11 - 14 ЗПУО, се финансира за сметка на:

1. средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците и за целодневна организация на учебния ден;
2. целеви средства от държавния бюджет;
3. европейски фондове и програми;
4. други приходи на училищата и детските градини.

(2) За дейности за обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, финансирани от европейски фондове и програми, не се осигуряват средства от държавния бюджет.

Чл. 17. (1) Средствата от държавния бюджет за занимания по интереси, организирани от центровете за подкрепа за личностно развитие, с изключение на центровете по чл. 49, ал. 3 и 4 ЗПУО, се предоставят въз основа на утвърдена годишна програма и норматив за изпълнението ѝ, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Нормативът по ал. 1 се определя в годишен размер в зависимост от броя на учениците в дневна, самостоятелна, индивидуална и комбинирана форма на обучение, както и в дуална система на обучение в общината към 1 януари на съответната година по данни от НЕИСПУО и от минимален брой часове преподавателска работа за учебна година съгласно приложение № 2.

(3) Със средствата по ал. 1 се финансират изцяло или частично разходите за персонал и за присъща издръжка за осъществяване на дейностите за занимания по интереси, включени в годишната програма.

Чл. 18. (1) Средствата по чл. 17, ал. 1 се предоставят на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи центровете за подкрепа за личностно развитие по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителни разпоредби на ЗПУО.

(2) Извън средствата от държавния бюджет заниманията по интереси, организирани в центровете по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗПУО, се финансират с допълнителни средства от бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или със собствени приходи на институцията.

Чл. 19. (1) На община с един център по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителни разпоредби на ЗПУО, осигуряващ дейности за занимания по интереси, се предоставят средства в размер, определен с норматива по чл. 17, ал. 2.

(2) За втори и следващ център по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО, финансирани от един първостепенен разпоредител с бюджет, се предоставят по 50 на сто от размера на норматива по чл. 17, ал. 2.

(3) Първостепенният разпоредител с бюджет разпределя получените средства от държавния бюджет между центровете за подкрепа за личностно развитие, за които е получено финансиране по ал. 1 и 2, при условия и по ред, определени от него.

Чл. 20. (1) Годишната програма по чл. 17, ал. 1 се разработва от директора на центъра за подкрепа за личностно развитие за календарна година и обхваща дейностите на институцията от две последователни учебни години, изпълнявани в периода от 1 януари до 31 декември на съответната година.

(2) Годишната програма се разработва в срок до 31 октомври на предходната календарна година по образец съгласно приложение №3.

(3) Годишната програма се съгласува от първостепенния разпоредител с бюджет и се внася за утвърждаване в съответното регионално управление на образованието в срок до 1 декември на предходната календарна година.

(4) Началникът на регионалното управление на образованието утвърждава годишната програма на центъра за подкрепа за личностно развитие, когато отговаря на изискванията за минималния брой часове преподавателска работа за учебна година съгласно приложение № 2.

Чл. 21. (1) Регионалното управление на образованието изготвя обобщена информация за утвърдените годишни програми за центровете за подкрепа за личностно развитие, получаващи средства от държавния бюджет, по общини.

(2) Информацията по ал. 1 се представя в Министерството на образованието и науката в срок до 20 декември на предходната година, за която се отнася.

Чл. 22. (1) Отчитането на резултатите от изпълнението на годишните програми се извършва ежегодно от директорите на ЦПЛР след приключване на календарната година с отчет по образец съгласно приложение № 4.

(2) Отчетът се съгласува от първостепенния разпоредител с бюджет и се представя за утвърждаване от началника на съответното регионално управление на образованието в срок до 20 януари на следващата година.

Чл. 23. (1) Регионалното управление на образованието изготвя обобщен доклад за изпълнението на годишните програми на центровете за подкрепа за личностно развитие, получаващи средства от държавния бюджет, който се представя в МОН в срок до 31 януари на следващата година.

(2) Докладът по ал. 1 съдържа:

1. обща информация за постигане на поставените цели при изпълнението на годишните програми от центровете за подкрепа за личностно развитие в областта;
2. информация по общини и по институции за непроведени изяви, неуسوени средства и неизпълнен минимален брой часове преподавателска работа съгласно приложение № 2 и за причините за това;
3. изводи и предложения.

(3) Копие от доклада се изпраща на финансиращия орган в срока по ал. 1.

Чл. 24. Предоставяните за съответната година средства по чл. 17, ал. 1 се намаляват:

1. с размера на неизразходваните средства, получени от държавния бюджет през предходната година;
2. при неизпълнение на минималния брой часове по годишната програма съгласно приложение № 2 - със сума, пропорционална на процента на неизпълнението спрямо минималния брой часове.

Чл. 25. Средствата от държавния бюджет за занимания по интереси, организирани от центровете по чл. 49, ал. 4 ЗПУО, се предоставят въз основа на норматив в размер, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

Чл. 26. Общата подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, осигурявана от центровете за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗПУО, се финансира за сметка на:

1. средства от държавния бюджет;
2. европейски фондове и програми;
3. други приходи на центровете за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 27. Средствата от държавния бюджет за логопедична работа, организирана от центрове за подкрепа за личностно развитие, се предоставят въз основа на нормативи в размери, определени с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

Чл. 28. За финансиране на дейностите по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗПУО, изпълнявани от Националния дворец на децата, се прилагат съответно чл. 17, ал. 1 и 3, чл. 18, чл. 20 - 24 и чл. 26.

Чл. 29. Средствата от държавния бюджет по чл. 27 се предоставят на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи центровете за подкрепа за личностно развитие по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО.

Чл. 30. (1) **Средствата** от държавния бюджет за **осигуряване на общежитие** се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на учениците, настанени в общежитието, и норматив за ученик, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят средствата по ал. 1 между центровете по чл. 49, ал. 3 ЗПУО и училищата, осигуряващи общежитие, въз основа на формула, утвърдена при условията и по реда на чл. 282, ал. 7 - 9 ЗПУО.

(3) Със средствата по ал. 1 се финансират изцяло или частично разходите за персонал и присъща издръжка за дейностите по настаняване на ученици, самоподготовка, консултации по учебни предмети и индивидуална работа с ученици, осъществявани от общежитията.

Чл. 31. За ползване на общежитие, осигурявано от институциите по чл. 30, ал. 2, които се финансират от общинския бюджет, може да се събират такси при условията и по реда на Закона за местните данъци и такси.

Чл. 32. (1) За ползване на общежитие, осигурявано от институциите по чл. 30, ал. 2, които се финансират от държавния бюджет, учениците може да заплащат наем.

(2) Месечният размер на наема се определя от директора като разлика между извършените разходи за дейността на общежитието и получените средства по чл. 30, ал. 2, разделени на броя на учениците, настанени в общежитие.

(3) Условията и редът за заплащане на наема по ал. 1 от учениците се определят със заповед на директора на училището.

Чл. 33. (1) Средствата от държавния бюджет за **ученически стипендии** се разпределят по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на учениците в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение, както и в дуална система на обучение със завършено основно образование, и на норматив за един ученик в размер, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) В броя на учениците по ал. 1 се включват и учениците по чл. 130, ал. 2 и чл. 131, ал. 2 ЗПУО.

Чл. 34. Средства от държавния бюджет за изпълнение на дейностите за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности се предоставят за:

1. оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, методическо подпомагане на екипите за подкрепа за личностно развитие и обучение на помощниците на учителя в детската градина или в училището, извършвани от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;

2. ресурсно подпомагане;

3. създаване на условия за приобщаване на децата и учениците в училищата и в ДГ.

Чл. 35. (1) Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 1 се разпределят между регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование въз основа на формула, утвърдена при условията и по реда на чл. 282, ал. 7 - 9 ЗПУО.

(2) За дейностите по чл. 34, т. 1 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка.

Чл. 36. (1) Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 2 се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година и норматив за едно дете или един ученик на ресурсно подпомагане, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Първостепенният разпоредител с бюджет разпределя получените средства по ал. 1 между детските градини и училищата въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане.

(3) Когато ресурсното подпомагане не се извършва от детската градина или училището, първостепенният разпоредител с бюджет предоставя средствата на център за подкрепа за личностно развитие, на център за специална образователна подкрепа, на регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование или на

лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 от Закона за социално подпомагане, на които е възложено да осигурят ресурсно подпомагане при условията на чл. 283, ал. 4 - 7 ЗПУО.

(4) В случаите, в които училището или детската градина, осигуряващо ресурсно подпомагане, не разполага с всички необходими за изпълнение на дейността педагогически специалисти и ангажира специалист по споразумение с друга институция, то предоставя като трансфер на институцията, към която е назначен специалистът, 16,5 на сто от норматива за дете или ученик по ал. 1.

(5) За дейностите по чл. 34, т. 2 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка.

Чл. 37. (1) Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 3 се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, които се обучават в ДГ и училищата, по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година и норматив за едно дете или един ученик за създаване на условия за приобщаващо образование, определен с акта по чл. 282, ал. 1 ЗПУО.

(2) Първостепенният разпоредител с бюджет разпределя получените средства по ал. 1 между финансираните от него училища и детски градини въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, които се обучават в ДГ и училищата.

(3) За дейностите по чл. 34, т. 3 се финансират разходи за:

1. създаване на подкрепяща среда;

2. допълнителни възнаграждения на персонала за работа с деца и ученици със СОП и свързаните с тях осигурителни плащания, когато това е уредено в колективен трудов договор и/или във вътрешните правила за работната заплата;

3. участие на външни специалисти в екипи за подкрепа за личностно развитие при извършването на оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците в детските градини и училища.

Чл. 38. (1) Средства за обучение в индивидуални учебни часове на ученици, настанени в болница, осъществявано от болнични учители по реда на чл. 111, ал. 5, т. 1 ЗПУО, се предоставят на училищата и ЦПЛР чрез бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

(2) Средствата по ал. 1 се разпределят въз основа на утвърден от МОН брой болнични учители в училища и ЦПЛР по предложение на началника на РУО.

(3) Средства за обучение в индивидуални учебни часове на ученици, настанени в болница, осъществявано по реда на чл. 111, ал. 5, т. 2 и 3 ЗПУО, се предоставят от бюджета на МОН по бюджета на училището или ЦПЛР въз основа на отчетен брой часове, потвърден от началника на съответното РУО.

(4) Редът за предоставяне и конкретният размер на средствата по ал. 2 и 3 се определят със заповед на министъра на образованието и науката.

Чл. 39. Дейностите по рехабилитация и предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания се извършват в институциите, осигуряващи съответната допълн. подкрепа в рамките на средствата по чл. 34, т. 2. Чл. 40. Със средства от делегирания бюджет на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, които са с нецелев характер, може да се финансират и други дейности за подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие, както и да се допълва финансирането на дейности, за които са осигурени целеви средства от държавния бюджет.

Глава четвърта

СРЕДСТВА ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ, УЧИЛИЩАТА И ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Чл. 41. (1) Средства от държавния бюджет за подобряване на материалната база на училищата, детските градини и центровете за подкрепа за личностно развитие се предоставят чрез бюджета на първостепенните разпоредители с бюджет като част от утвърдените капиталови разходи или целева субсидия за капиталови разходи, и/или като допълващ стандарт за материалната база.

(2) Средствата от държавния бюджет за подобряване на материалната база, които са част от утвърдените капиталови разходи или целева субсидия за капиталови разходи, се разпределят от първостепенния разпоредител с бюджет въз основа на инвестиционна програма.

(3) Средствата от държавния бюджет за подобряване на материалната база, предоставени въз основа на допълващ стандарт, се разпределят между училищата и центровете за специална образователна подкрепа в зависимост от броя на учениците, обучаващи се в дневна форма или дуална система на обучение по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата годината.

Чл. 42. (1) Средствата от държавния бюджет **за повишаване на квалификацията** на педагогическите специалисти са включени в средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците и се планират като разход по бюджетите на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 3 ЗПУО.

(2) Средствата за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти от държавния бюджет за центровете за подкрепа за личностно развитие са част от норматива по чл. 17, ал. 2.

Чл. 43. (1) Средствата от държавния бюджет **за възстановяване на разходите за транспорт или за наем** по чл. 219, ал. 5 ЗПУО се определят ежегодно със закона за държавния бюджет по бюджета на Министерството на образованието и науката.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджет в срок до 31 януари подават в Министерството на образованието и науката информация:

1. разходите за транспорт на педагогическите специалисти по образец съгласно приложение № 5;

2. за необходимите средства по ал. 1 за възстановяване на разходите за наем на педагогическите специалисти по образец съгласно приложение № 6.

(3) Министърът на образованието и науката въз основа на подадената информация по ал. 2 изготвя разпределение на средствата по ал. 1 между първостепенните разпоредители с бюджет, което публикува на интернет страницата на МОН.

Чл. 44. (1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят средствата по чл. 43, ал. 3 между институциите, които финансират, въз основа на данните в приложения № 5 и 6.

(2) Директорите на държавните и общинските институции подават информацията по ал. 1 въз основа на утвърдени от тях поименни списъци на лицата, на които ще се възстановяват средства за наем, на пътуващите лица, както и за вида на използвания транспорт и специализиран превоз, след подаване на заявление от служителите.

Чл. 45. Средствата по чл. 43, ал. 3 могат да се разходват от първостепенните разпоредители с бюджет или от директорите на държавните и общинските институции и за заплащане на организиран от тях специализиран превоз.

Чл. 46. **Останалите в преходен остатък** по бюджетите на държавните и общинските институции **средства запазват целевия си характер** и се ползват за възстановяване на разходите за транспорт или наем по чл. 219, ал. 5 ЗПУО и през следващата бюджетна година.

Глава пета

СРЕДСТВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Чл. 47. (1) Средствата за националните програми за развитие на образованието се планират по бюджета на МОН и се разходват при условия и по ред, определени в съответната национална програма.

(2) Министърът на образованието и науката при необходимост може да извършва компенсирани промени на одобрените средства по НП и между отделните модули по всяка програма при запазване на целите и обхвата на отделните програми.

(3) При недостиг на средства за изпълнението на национална програма за развитие на образованието министърът на образованието и науката може да предложи на министъра на финансите увеличение на разходите по програмата за сметка на други разходи по бюджета на МОН, в т.ч. за сметка на освободени средства от прилагането на чл. 282, ал. 13 ЗПУО.

Чл. 48. (1) Националните програми за развитие на образованието съдържат:

1. цели, дейности и очаквани резултати;

2. условия и ред за участие;

3. допустими бенефициенти;

4. условия и ред за финансиране и допустими разходи;

5. срок на изпълнение и бюджетните години, през които ще се извършват разходи по нея;

6. правила за отчитане и оценка на изпълнението.

(2) В 10-дневен срок от одобряването на националната програма Министерството на образованието и науката я публикува на интернет страницата си.

Чл. 49. Ежегодно в срок до 15 април министърът на образованието и науката изготвя и публикува на интернет страницата си отчет за изпълнението на националните програми за развитие на образованието за предходната година.

Глава шеста

ПРОМЕНИ В УТВЪРДЕНИТЕ РАЗХОДИ И ПО БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА ОБЩИНИТЕ С ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ ПРИ ПРОМЕНИ В БРОЯ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 50. (1) Министърът на образованието и науката въз основа на данните за броя на децата и учениците от НЕИСПУО в срок до 31 март на текущата година предлага на министъра на финансите да извърши промени по и между бюджетите на министерствата, финансиращи училища и детски градини, и по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за текущата година за разликата между броя на децата и учениците по НЕИСПУО и броя на децата, въз основа на които са разчетени средствата, разпределени по стандарти, допълващи стандарти и нормативи на едно дете или един ученик.

(2) Недостигът на разпределени средства по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет в резултат от по-ниския разчетен брой на децата и учениците от броя на децата и учениците по НЕИСПУО се осигурява за сметка на бюджета на Министерството на образованието и науката по реда на чл. 110, ал. 3 и 4 и чл. 111, ал. 1 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

(3) Освободените разпределени средства по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет в резултат от по-високия разчетен брой на децата и учениците от броя им по НЕИСПУО се предоставят по бюджета на Министерството на образованието и науката и могат да се използват за финансиране на недостига на други средства в системата на образованието по реда на чл. 110, ал. 3 и 4, чл. 111, ал. 1 и чл. 112 ЗПФ.

Глава седма

ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗПЛАТНО ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ, ЗА КОИТО БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК НЕ Е МАЙЧИН

Чл. 51. (1) На пребиваващите в страната деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, независимо от тяхното гражданство, се осигурява безплатно обучение по български език.

(2) На децата и учениците, търсеци или получили международна закрила в страната по реда на Закона за убежището и бежанците, при необходимост се осигурява допълнително обучение по български език.

(3) Обучението по български език на деца и ученици по ал. 1 и 2 се осъществява при условията и по реда, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език.

Чл. 52. Средства за провеждане на обучението по чл. 51, ал. 1 и 2 се планират по бюджета на Министерството на образованието и науката и се предоставят по бюджета на детската градина, съответно на училището, което провежда обучението, въз основа на норматив за проведена педагогическа ситуация, съответно проведен учебен час, определен със заповед на министъра на образованието и науката, и отчет за проведените часове, подаден от директора чрез началника на регионалното управление на образованието.

Глава осма

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА БРОЯ НА ПАРАЛЕЛКИТЕ И ГРУПИТЕ И БРОЯ НА УЧЕНИЦИТЕ И НА ДЕЦАТА В ТЯХ

Чл. 53. Броят на децата в групите в детските градини и на учениците в паралелките в училищата се определя с нормативи за минимален и максимален брой съгласно приложение № 7.

Чл. 54. (1) Броят на групите в детските градини се определя в началото на учебната година, като броят на децата в съответната възрастова група се раздели на норматива за максимален брой на децата съгласно приложение № 7.

(2) Втора и следваща група се образуват, при условие че предходната група или предходните групи са формирани с максималния брой деца и е налице остатък, равен на минималния брой деца в група съгласно приложение № 7.

(3) При определяне на броя на групите при условията на ал. 2 децата се разпределят равномерно в тях.

Чл. 55. При недостатъчен брой деца за образуване на групите в детските градини в съответствие с чл. 54 се допуска формирането на смесени групи с деца на различна възраст, както следва:

1. една група - при минимален брой деца, равен на норматива за минимален брой съгласно приложение № 7;

2. две групи - при минимален брой деца във всяка от тях, равен на норматива за минимален брой в група съгласно приложение № 7.

Чл. 56. (1) Посещението на децата в група се отчита чрез показателя „средна месечна посещаемост“. Средната месечна посещаемост се изчислява, като сумата от броя на присъствалите деца за всеки работен ден от съответния месец се раздели на броя на работните дни.

(2) Броят на децата, изчислен на базата на средна месечна посещаемост, не може да е по-малък от минималния брой деца в група съгласно приложение № 7.

(3) Когато за период от три последователни месеца средната месечна посещаемост на децата в отделните възрастови групи се намали под определения минимален брой деца в група, групите могат да се разформират и се сливат с останалите при спазване на нормативите за минимален и максимален брой съгласно приложение № 7.

(4) При определяне на средната месечна посещаемост не се включва времето от 24 декември до 6 януари, от 1 юни до 15 септември, както и времето на епидемичен взрив и грипна епидемия в детската градина.

Чл. 57. След определянето на броя на групите броят на децата в групите може да се завиши с до 2 деца в група над максималния съгласно приложение № 7 с изключение на броя на децата в яслените групи.

Чл. 58. (1) В детските градини, прилагащи система на делегиран бюджет, броят на групите и броят на децата в група се определят от директора на детската градина при спазване на тази наредба, на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(2) Когато детската градина не прилага система на делегиран бюджет, броят на групите и броят на децата в група се определят от първостепенния разпоредител с бюджет при спазване на нормативните актове по ал. 1.

Чл. 59. При недостатъчен брой деца за формиране на група в общинска детска градина с решение на общинския съвет в населено място може да се формира само една група в детска градина с минимум 6 деца, когато групата е единствена за населеното място.

Чл. 60. (1) Броят на групите за занимания по интереси в центровете за подкрепа за личностно развитие и в Националния дворец на децата, прилагащи делегиран бюджет, се определя от директора в началото на учебната година при наличие на минимален брой деца и ученици съгласно приложение № 7 и при спазване изискванията на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(2) В случаите, когато центърът за подкрепа за личностно развитие не прилага делегиран бюджет, броят на групите се определя от първостепенния разпоредител с бюджет при спазване на изискването за наличие на минимален брой деца и ученици съгласно приложение № 7.

Чл. 61. (1) **Броят на паралелките в училищата** се определя в началото на учебната година, като броят на учениците от съответния клас се раздели на норматива за максимален брой на учениците съгласно приложение № 7.

(2) Втора и следваща паралелка се формират, при условие че предходната паралелка или предходните паралелки са формирани с максималния брой ученици и е налице остатък, равен на минималния брой ученици съгласно приложение № 7.

(3) При определянето на броя на паралелките по реда на ал. 2 учениците се разпределят равномерно в тях с изключение на паралелките, в които се обучават ученици със специални образователни потребности, в които броят на учениците може да е по-малък от този в останалите паралелки.

(4) При определянето на броя на паралелките броят на учениците в тях може да се завиши с до:

1. двама ученици в паралелките в начален етап, когато паралелките са повече от една в клас;

2. трима ученици в паралелките в начален етап, когато паралелката е единствена в класа;

3. трима ученици в паралелките в прогимназиален, в първи и във втори гимназиален етап.

(5) В особени случаи при определяне на броя на паралелките броят на учениците в тях може да се завиши и над стойностите по ал. 4 след разрешение на министъра на образованието и науката по мотивирано предложение на директора на училището.

Чл. 62. Броят на паралелките в училищата, както и броят на учениците в тях се определят от директора при спазване на разпоредбите на тази наредба и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 63. (1) При недостатъчен брой ученици за формиране на паралелките в неспециализираните и в специализираните училища в съответствие с чл. 61 паралелките се формират, както следва:

1. една паралелка - при минимален брой ученици, равен на норматива за минимален брой съгласно приложение № 7;

2. две паралелки - при минимален брой 13 ученици – за паралелките в I клас, и 15 ученици - за паралелките в първия от класовете на прогимназиалния етап на основното образование при училищен план-прием, както и на първи и на втори гимназиален етап на средното образование;

3. три паралелки - при минимален брой 17 ученици – за паралелките в I клас, и 20 ученици - за паралелките в първия от класовете на прогимназиалния етап на основното образование при училищен план-прием, както и на първи и на втори гимназиален етап на средното образование.

(2) При формиране на паралелките по реда на ал. 1, т. 3 учениците се разпределят равномерно в тях с изключение на паралелките, в които се обучават ученици със специални образователни потребности, в които броят на учениците може да е по-малък от този в останалите паралелки.

Чл. 64. При недостатъчен брой ученици за формиране на паралелките в специалните училища в съответствие с чл. 61 паралелките се формират, като броят на учениците във всяка от тях е равен на норматива за минимален брой съгласно приложение № 7.

Чл. 65. (1) Когато в IX и X клас в неспециализираните училища в дневна форма на обучение или в обучение чрез работа (дуална система на обучение) броят на учениците в паралелките се намали под норматива за минимален брой при обучение по училищни учебни планове, разработени върху еднакви рамкови или типови учебни планове, учениците се разпределят между останалите паралелки, обучавани по училищни учебни планове, разработени върху същия рамков или типов учебен план, или се сливат в една, ако паралелките са само две.

(2) Когато няма възможност за разпределяне или сливане по ал. 1, учениците се преместват в друго училище, освен ако не положат съответните приравнителни изпити, за да продължат обучението си в същото училище, по учебен план, разработен върху различен рамков или типов учебен план.

(3) Когато няма възможност за разпределяне или сливане по ал. 1 или за преместване по ал. 2, както и когато в IX и X клас при обучение по училищни учебни планове, разработени върху различни рамкови учебни планове, учениците преминават в друга форма на обучение при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(4) Когато в IX и X клас в неспециализираните училища броят на учениците в паралелка за обучение за придобиване на професионална квалификация по специалност от професия, която е единствена в страната, се намали под норматива за минимален брой, паралелката се запазва.

(5) В класовете от втория гимназиален етап на средно образование паралелките в неспециализираните училища могат да съществуват при минимален брой 13 ученици.

Чл. 66. (1) Когато в IX и X клас в специализираните училища броят на учениците в паралелките се намали под норматива за минимален брой при обучение по училищни учебни планове, разработени върху еднакви рамкови или типови учебни планове, учениците се разпределят между останалите паралелки, обучавани по училищни учебни планове, разработени върху същия рамков или типов учебен план, или се сливат в една, ако паралелките са само две.

(2) Когато в IX и X клас в специализираните училища броят на учениците в паралелка за обучение за придобиване на професионална квалификация по специалност от професия или профил, които са единствени в страната, се намали под норматива за минимален брой, паралелката се запазва.

(3) В класовете от втория гимназиален етап на средно образование паралелките в специализираните училища могат да съществуват при минимален брой 13 ученици.

Чл. 67. (1) Когато броят на учениците в паралелките в неспециализираните училища се намали под норматива за минимален брой:

1. при вечерна форма на обучение под 18 ученици – паралелките се разформират и учениците преминават в задочна форма на обучение (при условие че в училището е организирана такава и учениците отговарят на изискванията за обучение в такава форма) или в самостоятелна форма на обучение;

2. при задочна форма на обучение под 15 ученици – паралелките се разформират и учениците се преместват в паралелка по същия профил, съответно по същата специалност от професия, в друго училище или преминават в СФО.

(2) Когато няма възможност за промени по ал. 1, т. 1, учениците се преместват в паралелка в друго училище по същия профил, съответно по същата специалност от професия, освен ако при условията и по реда на държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование не положат съответните приравнителни изпити, за да продължат обучението си в същото училище, по учебен план, разработен върху различен рамков или типов учебен план.

Чл. 68. (1) **Изключения от минималния брой** на децата в групите и съответно на учениците в паралелките **се допускат:**

1. в защитените детски градини и училища;

2. в неспециализирани и специализирани училища, когато броят на учениците в паралелка от I до XII клас е не по-малко от 10;

3. в неспециализирани и специализирани училища при формиране на паралелки с не по-малко от 10 ученици от два класа;

4. в специални училища, когато броят на учениците в паралелка е по-малко от норматива за минимален брой съгласно приложение № 7;

5. в паралелките за обучение по защитените от държавата специалности от професии, включени в Списъка по чл. 6а, ал. 2 от ЗПОО.

(2) Изключенията по ал. 1, т. 2 - 4 се допускат с разрешение на финансиращия орган, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност, при условията на ал. 3 - 6.

(3) Средствата по ал. 2 задължително се включват в бюджетите на училищата, за които първостепенният разпоредител с бюджет е разрешил формирането на паралелки с брой на учениците под минималния.

(4) Минималният размер на допълнителните средства за неспециализираните и за специализираните училища в случаите по ал. 1, т. 2 се определя, като разликата

между норматива за минимален брой съгласно приложение № 7 и действителния брой на учениците в паралелка се умножи със:

1. не по-малко от 40 на сто от размера на съответния стандарт, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища е до 40 ученици;

2. не по-малко от 20 на сто от размера на съответния стандарт, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища и на училищата по културата и по изкуствата е от 41 до 80 ученици;

3. не по-малко от 20 на сто от размера на съответния стандарт, когато общият брой на учениците в паралелките в VIII - XII клас на неспециализираните и специализираните училища с изключение на спортните училища е до 80 ученици.

(5) Когато общият брой на учениците надвишава определения в ал. 4, т. 2 и 3, допълнителни средства извън определените по стандарти се осигуряват по преценка на финансиращия орган, ако това е необходимо. Размерът на допълнителните средства се определя от финансиращия орган.

(6) Минималният размер на допълнителните средства в случаите по ал. 1, т. 3 и 4 се определя, като разликата между норматива за минимален брой съгласно приложение № 7 и действителния брой на учениците в паралелка се умножи със:

1. не по-малко от 60 на сто от размера на съответния стандарт, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища и във всички класове на специалните училища е до 40 ученици;

2. не по-малко от 40 на сто от размера на съответния стандарт, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища и във всички класове на специалните училища е от 41 до 80 ученици;

3. не по-малко от 40 на сто от размера на съответния стандарт, когато общият брой на учениците в паралелките в VIII - XII клас на неспециализираните училища и във всички класове на спортните и специалните училища е до 80 ученици;

4. не по-малко от 80 на сто от размера на съответния стандарт за издръжка на обучението на ученик по специалност от професията, когато учениците в паралелките в VIII - XII клас на неспециализираните училища осъществяват обучение по защитени от държавата специалности от професии.

(7) Когато общият брой на учениците в съответните паралелки надвишава определения в ал. 6, т. 2 и 3, допълнителни средства извън определените по стандарти се осигуряват по преценка на финансиращия орган, ако това е необходимо. Размерът на допълнителните средства се определя от финансиращия орган.

(8) Разрешението по ал. 2 се издава по мотивирано искане на директора на училището, към което се прилага становище на началника на съответното регионално управление на образованието.

Чл. 69. (1) Паралелка с по-малко от 10 ученици в неспециализирани и спортни училища може да се формира в особени случаи след разрешение на началника на РУО, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност.

(2) За училищата, за които министърът на образованието и науката не е първостепенен разпоредител с бюджет, разрешението по ал. 1 се издава по мотивирано искане на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

(3) Към искането по ал. 2 се прилага решение на общинския съвет или на ръководителя на ведомството, което финансира училището, за осигуряване на допълнителните средства по ал. 1.

(4) За училищата, за които министърът на образованието и науката е първостепенен разпоредител с бюджет, разрешението по ал. 1 се издава по мотивирано искане на директора на училището.

(5) Паралелка с по-малко от 10 ученици в училище по изкуствата може да се формира в особени случаи по мотивирано искане на директора на училището, с разрешение на министъра на културата, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност.

Чл. 70. (1) Броят на групите в общежитията се определя в началото на уч. година, като броят на учениците се раздели на норматива за максимален брой съгласно приложение № 7. Нова група се образува при остатък от 18 и повече ученици.

(2) При недостатъчен брой ученици за формиране на групите в съответствие с ал. 1 се формират две групи при брой на учениците във всяка от тях, равен на минималния брой съгласно приложение № 7.

(3) Когато групата е единствена в населеното място, броят на учениците може да е под определения минимален брой съгласно приложение № 7, но не по-малко от 15.

Чл. 71. (1) Броят на групите за целодневна организация на учебния ден в неспециализираните, специализираните и в специалните училища се определя в началото на учебната година, както следва:

1. за учениците от I до VII клас, когато задължителните и избираемите учебни часове се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка - след обяд, като се раздели броят на учениците на норматива за максимален брой съгласно приложение № 7 и се формират самостоятелни или сборни групи; нова група в неспециализираните и специализираните училища се образува при остатък 16, а в специалните училища - при остатък 8 и повече ученици;

2. съчетаване на задължителните и избираемите учебни часове и самоподготовка в смесен блок сутрин и следобед се допуска само за учениците от I до IV клас за паралелки с брой на учениците, по-голям от норматива за минимален брой съгласно приложение № 7.

(2) При определяне броя на групите по ал. 1, т. 1 нормативът за максимален брой съгласно приложение № 7 може да се завиши, но с не повече от 10 на сто.

(3) В случаите по ал. 1, т. 1 броят на учениците в група може да се определи и над норматива за максимален брой съгласно приложение № 7, но с не повече от 10 на сто.

(4) При недостатъчен брой ученици за образуване на групи по ал. 1, т. 1 в неспециализираните училища при спазване на норматива за максимален брой съгласно приложение № 7 две групи се формират при мин. брой 16 ученици във всяка от тях.

(5) Когато групата за целодневна организация на учебния ден в неспециализираните училища е единствена в населеното място, броят на учениците може да е под определения минимален брой съгласно приложение № 7, но не по-малко от 10.

(6) Учениците, формиращи групите в общежитията, не се включват в групите за целодневна организация на учебния ден на училищата.

(7) Групите за целодневна организация на учебния ден в училищата за ученици с увреден слух или с нарушено зрение се формират само за учениците, които не нощуват в общежитията.

Чл. 72. Броят на групите в центровете за подкрепа за личностно развитие, които организират дейности, свързани с развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, се определя, като броят на децата/учениците се раздели на норматива съгласно приложение № 7.

Глава девета **ДЕЛЕНЕ НА ПАРАЛЕЛКИТЕ НА ГРУПИ** **Раздел I**

Делене на паралелките на групи за придобиване на общообразователна или на профилирана подготовка

Чл. 73. (1) При обучението за придобиване на общообразователна или на профилирана подготовка паралелките може да се делят на две групи:

1. по чужди езици:

а) в I - IV клас - над 21 ученици в паралелка; при паралелки, в които учениците изучават различни чужди езици, група се образува при най-малко 10 ученици, ако този език не се изучава в други паралелки от същия клас;

б) в класовете извън посочените в буква „а“ - над 25 ученици в паралелка; при паралелки, в които учениците изучават различни чужди езици, група се образува при най-малко 10 ученици, ако този език не се изучава в други паралелки от същия клас;

в) VIII клас не се дели на групи;

2. за лабораторни упражнения по химия и опазване на околната среда, физика и астрономия, биология и здравно образование - над 25 ученици в паралелка;

3. по компютърно моделиране, информатика и информационни технологии - с минимум 8 ученици в група;

4. по технологии и предприемачество - над 23 ученици в паралелка; сборни групи, образувани от един и същ клас, не могат да са с по-малко от 13 и повече от 15 ученици.

(2) Паралелките, формирани по чл. 68, не се делят на групи при провеждане на обучението по чужди езици.

(3) Когато броят на учениците е недостатъчен за делене на паралелките на групи при обучението по чужди езици по реда на ал. 1, се разрешава формирането на сборни групи от учениците на един и същ клас при минимум 11 ученици в група.

(4) Когато броят на учениците е недостатъчен за делене на паралелките на групи при обучението по чужд език по реда на ал. 1 и 3, се разрешава формирането на групи с по-малко от 10 ученици в рамките на делегирания бюджет на училището.

Чл. 74. (1) Паралелките с над 19 ученици, в които се осъществява обучение по профил „Изобр. изкуство“ или по профил „Музика“, може да се делят на групи, както следва:

1. на две групи при обучението по изящни изкуства;
2. на не повече от 4 групи от 5 до 7 ученици при обучението по видовете приложни изкуства и дизайн;
3. на две групи при обучението по български народни танци и по класически танци;
4. на две групи в часовете по солфеж и начална хармония.

(2) При обучението за придобиване на профилирана подготовка обучението по музикален инструмент, вокал и задължително пиано е индивидуално.

(3) При обучението за придобиване на профилирана подготовка паралелките по профил „Физическо възпитание и спорт“ може да се делят на групи:

1. с най-малко трима ученици в група по категории и спортни дисциплини - в индивидуалните видове спорт;
2. от 5 до 18 ученици в група - в колективните спортове.

Раздел II

Делене на паралелките на групи за придобиване на професионална подготовка

Чл. 75. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко трима ученици в група (не повече от 5 групи в паралелка) по учебна практика по:

1. управление на машини за машинист-монтър на пътно- строителни машини, машинист-крановик, механизатор в горското стопанство, механизатор за подземен добив на полезни изкопаеми, механизатор за открит добив на полезни изкопаеми;
2. работа с машинно-тракторните агрегати за специалностите от професии от професионалните области селско стопанство и горско стопанство.

Чл. 76. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко петима ученици в група (не повече от 4 групи в паралелка) по учебна практика по:

1. професии и специалности, свързани с професионалните области геология, проучване и миннодобивна промишленост, металургично производство и газова техника;
2. специалностите и професиите от професионална област транспорт (включително плавателна и морска) с изключение на професиите „Куриер“ и „Спедитор-логистик“;
3. специалностите, свързани с механизация на горското стопанство, дърводобива и на селското стопанство;
4. специалността „Ветеринарна медицина“ - клиничната практика;
5. специалността „Асансьорна техника“ и за професия „монтър по електрообзавеждане на асансьори“.

Чл. 77. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко 7 ученици в група (не повече от 3 групи в паралелка) по учебна практика по:

1. професиите от професионалните области „Енергетика“, „Машиностроене“, „Химични технологии“, „Електротехника“, „Електроника и автоматика“;
2. професиите от област на образование „Архитектура и строителство“;
3. професиите, свързани с дървообработване и мебелно производство;
4. професиите, по които се провежда учебна практика по заваряване;
5. професиите от професионално направление „Хранителни технологии“.

Чл. 78. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко 9 ученици в група (не повече от 2 групи в паралелка) по:

1. чертане (техническо, електротехническо, машинно, конструктивно, корабостроително и др.);
2. проектиране (всички видове) и разработване на проекти – за всички специалности и професии;
3. конструиране, по конструиране и чертане, по проектиране и художествено оформление, по моделиране, конструиране и технологично проектиране на облекло, обувни и коженогалантерийни изделия, по рисуване и живопис, по рисуване и композиция, по рисуване, по дизайн, по декоративно рисуване, по моделиране, по скулптура и моделиране;
4. икономическите практики, включени в учебните програми по практика за неикономическите специалности и професии;
5. професиите, по които се провежда учебна практика по металообработване;
6. всички специалности и професии, които не са включени в т. 1 - 5 и в чл. 75 - 77.

Чл. 79. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на две групи при минимум 8 ученици в група при обучение, свързано с основи на програмирането, с информационните технологии, с приложни програмни продукти, с програмиране и с компютърни и мрежови технологии.

Чл. 80. При обучението по специалности и професии за придобиване на професионална подготовка по учебна практика, свързана с управление на автомобили, трактори, локомотиви, кари, трамваи, тролейбуси и други машини, за които се изисква добиване на правоспособност за правоуправление, обучението се провежда индивидуално.

Чл. 81. По производствена практика паралелките могат да се делят на групи с най-малко 10 ученици в група по преценка на директора на училището и съобразно специфичните условия за провеждането ѝ.

Чл. 82. Паралелките се делят на групи при провеждане на часовете по практика за обучението по модули, за обучението чрез работа (дуална система на обучение), както и за придобиване на разширена и допълнителна професионална подготовка. Групи се формират при условията и по реда, определени с тази наредба за съответната професионална област, професии и специалности.

Чл. 83. В специалните училища се формират групи по учебна и производствена практика от учениците на една или няколко паралелки от един или от два последователни класа, като броят на учениците в група е, както следва:

1. във възпитателните училища-интернати - от 6 до 10 ученици;
2. в училищата за обучение и подкрепа на ученици с нарушено зрение - от 5 до 9 ученици;
3. в останалите видове специални училища - от 6 до 11 ученици.

Чл. 84. В училищата към местата за лишаване от свобода се формират групи по учебна и производствена практика, като броят на учениците е от 4 до 9 в група, но не повече от две групи в паралелка.

Раздел III

Делене на паралелките на групи за придобиване на специализирана и на професионална подготовка в специализираните училища

Чл. 85. При обучението по специализирана и по професионална подготовка паралелките в спортните училища може да се делят на групи:

1. с най-малко трима и най-много 15 ученици в група по категории и спортни дисциплини - в индивидуалните видове спорт;
2. от 5 до 18 ученици в група - в колективните спортове, с изключение на футбол, където максималният брой може да е 22 ученици.

Чл. 86. (1) По учебни предмети за специализирана подготовка и за професионална подготовка по професиите „Музикант-инструменталист“, „Музикант-вокалист“, „Акордьор“ и „Музикален оформител“ група се формира, както следва:

1. с най-малко 8 ученици при обучението по солфеж, по теория на музикалните елементи и по хармония, като паралелката се дели на не повече от 3 групи;

2. с най-малко 6 ученици при обучението по четене на партитури по специалност „Пиано“; при обучението по оркестрови трудности за съответната група оркестрови инструменти: цигулка, нисък щрайх (виола, виолончело, контрабас, арфа), дървени духови, медни духови и по ударни инструменти; при обучението по сценична реч, танци, актьорско майсторство, импровизация и стил, микрофонна и студийна техника и по история на поп музиката и джаза; когато броят на учениците от съответния клас е по-малък от 6 - съобразно броя на учениците по съответната професия и специалност;

3. с най-малко трима ученици по корепетиторска практика за професия „Музикант-инструменталист“;

4. сборна група по теория на професията - съобразно броя на учениците от съответната професия и специалност от съответния клас;

5. по камерна музика, ансамблово свирене и вокални ансамбли - съобразно броя на учениците в съответния състав.

(2) Обучението за придобиване на специализирана или професионална подготовка по музикален инструмент, клавирен съпровод, класическо пеене, поп и джаз пеене и народно пеене е индивидуално.

Чл. 87. (1) По учебни предмети за специализирана подготовка по специалностите „Класически танц“, „Модерен танц“ и „Български танци“ и при обучението за професионална подготовка по професиите „Балетист“ и „Танцьор“ група се формира с най-малко 8 ученици от съответната специалност и професия, като паралелката се дели на не повече от три групи, съставени от момичета или от момчета.

(2) Когато групата е единствена, тя може да се формира с най-малко 6 ученици. Когато учениците са по-малко от 6, се формира сборна група с ученици от друг клас или от момчета и момичета.

Чл. 88. (1) Паралелката може да се дели на две групи, когато в нея има 16 и повече ученици за обучение по учебни предмети за придобиване на:

1. професионална подготовка за професиите „Актьор“, „Лютиер“, „Полиграфист“, „Библиотекар“, „Фотограф“, „Графичен дизайнер“, „Компютърен график“ и „Компютърен аниматор“;

2. специализирана подготовка по изобразително изкуство и за професионална подготовка по професиите „Художник – изящни изкуства“, „Художник - приложни изкуства“, „Дизайнер“ и „Каменоделец“.

(2) По учебни предмети за придобиване на професионална подготовка паралелката за професиите по ал. 1 може да се дели на три групи, когато броят на учениците във всяка група е най-малко 8, както и в часовете по учебна практика.

Чл. 89. В училищата по култура паралелката може да се дели на две групи, когато в нея има 16 и повече ученици за придобиване на специализирана подготовка по учебните предмети латински език, старобългарски език и старогръцки език.

Раздел IV

Делене на паралелките на групи за придобиване на разширена и на допълнителна подготовка

Чл. 90. (1) При обучението за придобиване на разширена подготовка по общообразователни учебни предмети, както и при теоретично обучение за придобиване на разширена професионална подготовка паралелките може да се делят на групи, като броят на учениците в група е най-малко 11 ученици.

(2) В случаите по ал. 1, когато броят на учениците в група за обучението по даден учебен предмет е по-малък от 11, от паралелките в класа се образуват сборни групи при минимум 12 ученици в група.

Чл. 91. Обучението в специализираните училища за придобиване на разширена подготовка по музикален инструмент, клавирен съпровод, класическо пеене, поп и джаз пеене и народно пеене е индивидуално.

Чл. 92. (1) Паралелките с над 19 ученици в неспециализираните училища при обучение по учебните предмети изобразително изкуство, музика или хореография за придобиване на разширена подготовка по училищен учебен план в поне 80 на сто от избираемите учебни часове може да се делят на групи, както следва:

1. на две групи - при обучение в областта на изящните изкуства;

2. на не повече от 4 групи от 5 до 7 ученици - при обучението по видовете приложни изкуства и дизайн;

3. на две групи - при обучението в областта на българските народни танци и класическите танци;

4. на две групи - при обучение по учебния предмет хореография;

5. на две групи - при обучение по солфеж и начална хармония.

(2) Обучението за придобиване на разширена подготовка в паралелките по ал. 1 по музикален инструмент, вокал и задължително пиано е индивидуално.

Чл. 93. При обучението за придобиване на разширена подготовка по компютърно моделиране, информатика и информационни технологии групите се формират с минимум 8 ученици в група.

Чл. 94. При обучението за придобиване на разширена подготовка групите в специалните училища се образуват при минимум 8 ученици в група.

Чл. 95. (1) При обучението за придобиване на допълнителна подготовка паралелките може да се делят на две групи, като броят на учениците се раздели на норматива съгласно приложение № 7.

(2) В случаите по ал. 1, когато броят на учениците в група за обучението по даден учебен предмет е по-малък от посочения в приложение № 7, от паралелките в класа се образуват сборни групи.

(3) Сборни групи за обучението по даден учебен предмет може да се образуват и от ученици в различни класове.

(4) При обучението за придобиване на допълнителна подготовка групите в специалните училища се образуват при минимум 6 ученици в група.

Чл. 96. Допълнителна подготовка във факултативни учебни часове за индивидуално обучение в училищата по изкуствата може да се провежда само за ученици с изявени дарби при условията и по реда на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Глава десета

ФИНАНСИРАНЕ НА ЧАСТНИТЕ ДЕТСКИ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩА

Раздел I

Ред за включване и прекратяване на участието на частните детски градини и училища в системата на държавното финансиране

Чл. 97. В системата на държавно финансиране могат да се включват само частни детски градини и училища, вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 98. (1) Частните детски градини и училища се включват в системата на държавно финансиране със заповед на министъра на образованието и науката.

(2) Производството по издаването на заповедта по ал. 1 започва по писмено заявление от частната детска градина или училище по образец, утвърден от министъра на образованието и науката.

(3) Заявлението за включване в системата на държавно финансиране се подава в Министерството на образованието и науката до 31 май на календарната година и се разглежда за предстоящата бюджетна година.

Чл. 99. Към заявлението по чл. 98, ал. 2 се прилагат следните документи:

1. правилникът за дейността на частната детска градина или частното училище, съдържащ и информация за дейностите, които ще се извършват срещу заплащане от родителите на децата и учениците, както и за вида на разходите, свързани с реализирането им;

2. механизъм за разделение на общите разходи, както и на активите и пасивите, свързани с дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците по чл. 115;

3. справка за планираните средства за финансиране на разходите за бюджетната година по чл. 118, ал. 1.

Чл. 100. Министърът на образованието и науката със заповед определя експертна комисия, която разглежда подадените заявления, проверява вписаните за частната детска градина или училище обстоятелства в регистъра на институциите в системата

на предучилищното и училищното образование и оценява съответствието на внесените документи с изискванията за включване в системата на държавно финансиране.

Чл. 101. (1) За изясняване на фактите и обстоятелствата за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране експертната комисия може да изисква допълнителна информация, която се представя от заявителя в 7-дневен срок от уведомяването му.

(2) При необходимост оправомощени длъжностни лица може да извършват проверки на място.

Чл. 102. Не се разглеждат заявления, които:

1. не съдържат всички необходими документи;
2. са подадени след срока по чл. 98, ал. 3.

Чл. 103. Когато внесените документи за включване в системата на държавно финансиране не съответстват на нормативните изисквания, заявителят писмено се уведомява за допуснатите несъответствия и за срока за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни.

Чл. 104. (1) В срок до 15 юли въз основа на документите по чл. 99 експертната комисия представя на министъра на образованието и науката становище с предложение за включване или отказ за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране.

(2) Министърът на образованието и науката въз основа на предложението на експертната комисия взема решение в 10-дневен срок, като:

1. издава заповед за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране;
2. отказва включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране.

Чл. 105. (1) Заповед за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране се издава, когато при разглеждането и оценяването на документите от експертната комисия не са констатирани несъответствия с нормативните изисквания или констатираните несъответствия са отстранени в срок.

(2) Министърът на образованието и науката отказва включване в системата на държавно финансиране, когато констатираните несъответствия не са отстранени или не са отстранени в определения срок.

Чл. 106. Частните детски градини и училища прекратяват участието си в системата на държавно финансиране въз основа на заповед на министъра на обр. и науката:

1. при отписване от регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование по реда на чл. 342 ЗПУО;
2. при заличаване от регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование по реда на чл. 340 ЗПУО;
3. по искане на съответната институция.

Чл. 107. (1) Производството по издаване на заповед за прекратяване на участието в системата на държавно финансиране в случаите по чл. 106, т. 1 и 2 започва по инициатива на министъра на образованието и науката, а по чл. 106, т. 3 - по писмено заявление на частната детска градина или училище.

(2) Заявлението по ал. 1 се внася в срок до 31 май и се разглежда за предстоящата учебна година.

Чл. 108. Актовете по чл. 105 и 106 се обнародват в „Държавен вестник“ и влизат в сила от деня на обнародването им, освен ако в тях е предвидено друго.

Раздел II

Предоставяне и отчитане на средствата, получени от държавния бюджет за включените в системата на държавно финансиране частни детски градини и училища

Чл. 109. (1) Включените в системата на държавно финансиране частни детски градини и училища не могат да събират средства от родителите за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, финансирани със средства от държавния бюджет.

(2) Институциите по ал. 1 осигуряват възможност не по-малко от 20 на сто от приеманите в тях деца и ученици, в това число деца и ученици с изявени дарби и/или със специални образователни потребности, да се обучават безплатно.

Чл. 110. (1) Предоставянето на средства от държавния бюджет на частните детски градини и училища започва от началото на бюджетната година, следваща годината на включването им в системата на държавно финансиране.

(2) С получените средства по ал. 1 частните детски градини и училища финансират само дейностите по чл. 3, ал. 3.

(3) Неизразходваните в рамките на текущата бюджетна година средства, получени от държавния бюджет от частните детски градини и училища, могат да се използват само за финансиране на същите дейности през следващата бюджетна година.

Чл. 111. Събираните приходи от дейности срещу заплащане, както и приходите, реализирани на друго основание от частните детски градини и училища, не могат да се използват за разходи за дейностите, финансирани със средства от държавния бюджет.

Чл. 112. (1) Средствата за издръжка на дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците в частните детски градини и училища се определят по бюджетите на общините, на чиято територия се намира тяхното седалище.

(2) Средствата по ал. 1 се включват по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за делегираните от държавата дейности по образованието.

(3) Общините разпределят и предоставят средствата по ал. 1 между частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, въз основа на броя на децата и учениците и на стандарт за дете и ученик, определен с акт на Министерския съвет.

(4) Общината и регионалното управление на образованието осъществяват контрол върху разходваните от частните детски градини и училища средства, получени от държавния бюджет.

Чл. 113. (1) Обучението на децата и учениците се извършва въз основа на договор между частната детска градина или училище и родителя на детето или ученика. В договора се определят условията и редът за заплащане на дейностите извън финансираните от държавата, предоставяни от институцията, размерът на плащането, както и дейностите, в които детето или ученикът ще участва и ще ползва безплатно за срока на обучение.

(2) Дейностите, извършвани от частните детски градини или училища срещу заплащане, както и видовете разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база, подлежащи на компенсирание от родителите, са определени в правилника за дейността на съответната институция.

Чл. 114. (1) Частните детски градини и училища, включени в системата на държавното финансиране, получават, разходват и отчитат получените от държавния бюджет средства при спазване на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, ЗПУО и настоящата наредба.

(2) Принципите, правилата и процедурите за получаване, разходване и отчитане на средствата от държавния бюджет се съдържат в утвърдената счетоводна политика на институцията по чл. 11, ал. 1, т. 6 от Закона за счетоводството.

Чл. 115. (1) За разграничаване на разходите, финансирани със средства от държавния бюджет, частните детски градини и училища разработват и утвърждават Механизъм за разделение на разходите за задължителното предучилищно и училищното образование за децата и учениците от общите разходи на институцията при спазване на изискванията на чл. 109, ал. 1, чл. 110, ал. 2 и чл. 111.

(2) В общите разходи по ал. 1 се включват разходите, пряко свързани с дейността на институцията, за:

1. персонал;
2. материали, консумативи, външни услуги, вода, горива, енергия, учебно-технически пособия;
3. платени данъци и такси;
4. осигуряване и поддържане на сградния фонд, в т.ч. текущи ремонти на материално-техническата база, и за наем на сгради;
5. материални и нематериални активи, машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства;
6. материални активи, които нямат характер на дълготрайни, предвидени за използване повече от една календарна година;
7. други разходи.

(3) В общите разходи не се включват разходите, финансирани със средства по чл. 283, ал. 1, т. 1, 3 и 9 ЗПУО.

Чл. 116. (1) Размерът на разходите за дейностите по чл. 3, ал. 3, финансирани със средства от държавния бюджет, се определя на базата на коефициенти за разделяне на разходите, формирани като съотношение:

1. за детски градини - броя на децата в задължително предучилищно образование спрямо сбора от общия брой на децата в детската градина и от броя на децата, участващи в дейности срещу заплащане;
2. за училища - броя на децата и учениците в училището спрямо сбора от общия брой на децата и учениците в училището и от броя на децата и учениците, участващи в дейности срещу заплащане;
3. броя на педагогическите ситуации/учебни часове по програмна система/учебен план спрямо общия брой на педагогическите ситуации/учебни часове за всички дейности, реализирани в детската градина или училището;
4. площ на сградния фонд, използвана за изпълнение на програмната система/учебния план, спрямо площта, използвана за реализиране на всички дейности в детската градина или училището.

(2) С коефициента по ал. 1, т. 3 се разделят разходите за персонал за задължителното предучилищно и училищно образование в частните детски градини и училища.

(3) С коефициентите по ал. 1, т. 1, 2 и 4 се разделят разходите за задължително предучилищно и училищно образование по чл. 115, ал. 2, т. 2, 3 и 7 в частните детски градини и училища, като се използва само един от тях по избор на институцията.

Чл. 117. (1) За педагогическите специалисти в частните детски градини и училища, наети за провеждане само на педагогически ситуации/учебни часове по учебен план за задължителното предучилищно и училищно образование, размерът на индивидуалното трудово възнаграждение не може да бъде по-нисък от размера на трудовите възнаграждения на останалите педагогически специалисти.

(2) Разделянето на разходите за персонал на останалите педагогически специалисти в частните детски градини и училища се извършва в съответствие на индивидуалния коефициент на всяко лице, определен, както следва: $K = \frac{ЧЗПУО}{ЧВД}$, където: ЧЗПУО е общият брой на педагогически ситуации/учебни часове на педагогическия специалист по програмна система/учебен план за задължително предучилищно и училищно образование на децата и учениците; ЧВД - общият брой на часовете за преподавателска работа на педагогическия специалист, получен като сбор от броя на педагогическите ситуации/учебни часове по програмна система/учебен план за задължително предучилищно и училищно образование и броя на часовете за дейности срещу заплащане, извършвани от педагогическия специалист.

(3) Разделянето на разходите за непедагогическия персонал в частните детски градини и училища се извършва пропорционално на базата на общия коефициент за разделяне на разходите за персонал по чл. 116, ал. 2.

Чл. 118. (1) Частните детски градини и училища представят в Министерството на образованието и науката информация за планираните средства и извършените разходи, удостоверяваща разделянето им въз основа на механизма по чл. 115, ал. 1, под формата на справки по образец съгласно приложение № 8 и приложение № 9.

(2) Справките по ал. 1 се подават ежегодно в следните срокове:

1. до 31 януари - Справка за планираните средства за финансиране на разходите за календарната година (приложение №8);
2. до 15 април - Справка за извършените разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците за календарната година (приложение № 9).

Чл. 119. (1) Институциите по чл. 114, ал. 1 изграждат и поддържат финансово-счетоводна система, предоставяща своевременно точна, пълна, достоверна и надеждна информация за получените средства от държавния бюджет и за извършените разходи по чл. 3, ал. 3.

(2) С утвърдения индивидуален сметкоплан по чл. 11, ал. 1, т. 5 от Закона за счетоводството на институцията се обособява необходимата аналитична отчетност, осигуряваща информация за:

1. получените средства от държавния бюджет;
2. получените средства от родителите за компенсиране на

направените от институцията разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база;

3. извършените разходи за дейностите, финансирани със средства от държавния бюджет, и за дейностите, извършени срещу заплащане от родителите на децата и учениците;

4. извършените разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база на частната детска градина или училище, включително разходите за наем и начислените разходи за амортизации на дълготрайните активи;

5. размера на неизразходваните средства от държавната субсидия за дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците за предходната бюджетна година.

Чл. 120. (1) Частните детски градини и училища изготвят и представят в общината, чрез която получават държавно финансиране, ежемесечно и на тримесечие отчети за получените и изразходваните средства от държавния бюджет за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, както и друга допълнителна информация към тях.

(2) Формата, съдържанието и сроковете за съставянето и представянето на отчетите по ал. 1 се определят от министъра на финансите и от министъра на образованието и науката.

(3) Тримесечните отчети по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на частна детска градина или училище в сроковете по чл. 9, ал. 2.

Раздел III

Приемане на деца и ученици по реда на чл. 10, ал. 4 ЗПУО в частните детски градини и училища

Чл. 121. (1) Включените в системата на държавно финансиране частни детски градини и училища осигуряват възможност за безплатно обучение на не по-малко от 20 на сто от приеманите в тях деца и ученици, в това число деца и ученици с изявени дарби и/или със специални образователни потребности.

(2) Задължението за приемане на деца и ученици по реда на ал. 1 възниква от учебната година, която е с начало в календарната година на включването на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране.

(3) Условието и редът за приемане на деца и ученици, обучаващи се безплатно, се определят в правилниците за дейността на институциите по ал. 1.

Чл. 122. (1) Броят на децата в задължителна предучилищна възраст в частните детски градини и училища, приемани по реда на чл. 121, ал. 1, се определя преди началото на всяка учебна година.

(2) Броят на учениците в частните училища, приемани по реда на чл. 121, ал. 1, се определя преди началото на всяка учебна година за първия клас на всяка от степените на образование.

(3) Определеният брой по ал. 1 и 2 не може да бъде по-малък от 20 на сто от общия брой на приеманите деца и ученици в частната детска градина или училище.

Чл. 123. Условието и редът за приемане на деца и ученици, обучаващи се без заплащане за всяка учебна година, се публикуват на интернет страницата на детската градина и училището в срок до 15 август, а определеният им брой по чл. 122 - в срок до 15 септември.

Раздел IV

Условия и ред за преустановяване предоставянето на средства на частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, и за възстановяване на неизразходваните средства от държавния бюджет

Чл. 124. (1) Предоставянето на средства от държавния бюджет на частните детски градини и училища се преустановява със заповед на министъра на образованието и науката при:

1. прекратяване на участието на институцията в системата на държавно финансиране;

2. установяване на нарушение на нормативните актове, извършено от съответната институция при осъществяване на дейността ѝ;

3. ниски образователни резултати, определени по методологията по чл. 284, ал. 4 ЗПУО.

(2) В случаите по чл. 124, ал. 1, т. 1 държавното финансиране се преустановява считано от началото на предстоящата учебна година.

Чл. 125. (1) Производството по издаването на заповедта за преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет в случаите по чл. 124, ал. 1, т. 2 започва по инициатива на началника на РУО и/или на кмета на общината след извършена проверка на дейността на частната детска градина или училището и констатирано нарушение на нормативните актове.

(2) При проверката по ал. 1 се изясняват всички факти и обстоятелства от значение за случая и се съставя констативен протокол с препоръки, в изпълнение на които частната детска градина или училище изготвя план с мерки, и краен срок за отстраняване на констатираните нарушения, съгласуван от органа, разпоредил проверката.

(3) В 10-дневен срок от приключването на проверката по ал. 1 органът, разпоредил проверката, представя на министъра на образованието и науката мотивирано предложение за временно преустановяване на финансирането от държавния бюджет заедно с документите от извършената проверка.

(4) В двуседмичен срок министърът на образованието и науката се произнася по направеното предложение по ал. 3, за което писмено се уведомяват частната детска градина или училище, регионалното управление на образованието и общината.

(5) До 7 дни след изтичането на определения в плана по ал. 2 краен срок органът, извършил проверката, прави предложение до министъра на образованието и науката за възстановяване или за отказ за възстановяване на финансирането в зависимост от отстраняване на нарушенията.

(6) В двуседмичен срок министърът на образованието и науката се произнася със заповед по направеното предложение по ал. 5, за което писмено се уведомяват частната детска градина или училище, РУО и общината.

Чл. 126. В случаите по чл. 124, ал. 1, т. 3 министърът на образованието и науката издава заповед за преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет след обявяване на ниските образователни резултати за съответната институция, за което се уведомяват частната детска градина или училище, регионалното управление на образованието и общината.

Чл. 127. (1) При преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет частната детска градина или училище може да събира средства от родителите за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците.

(2) Предвидените за частната детска градина или училище средства от държавния бюджет не са дължими за периода на временното преустановяване на държавното финансиране в случаите по чл. 124, ал. 1, т. 2 и 3.

Чл. 128. Актовете по чл. 125, ал. 1 и 6 и чл. 126 се публикуват на официалната интернет страница на Министерството на образованието и науката в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 129. Частните детски градини и училища, прекратили участието си в системата на държавното финансиране по чл. 124, ал. 1, т. 1, възстановяват в едномесечен срок от датата на прекратяването неизразходваните средства, получени от държавния бюджет за дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците, на общината, на чиято територия се намират.

Чл. 130. (1) При преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет на частната детска градина или училище на основание чл. 124, ал. 1, т. 1 общината може да използва възстановените средства за финансиране на дейностите по възпитание и обучение, когато:

1. детето или ученикът се премести в друга частна детска градина или училище, включено в системата на държавното финансиране на територията на същата община;

2. в началото на учебната година е необходимо да бъде финансиран по-големият брой на децата или учениците в частните детски градини и училища, включени в системата на държавното финансиране на територията на същата община.

(2) Средствата от държавния бюджет по ал. 1 се предоставят пропорционално на месеците, оставащи до края на текущата година.

(3) Неусвоените към 31 декември средства по ал. 1 се възстановяват от общините по централния бюджет в сроковете, определени от Министерството на финансите с указанията за год. приключване на банковите сметки на бюджетните организации.

Раздел V

Методика за определяне на максималния размер на събираните средства от родителите на деца и ученици от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране

Чл. 131. Частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, могат да събират средства от родителите за компенсирани извършени от тях разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база, в която се извършват дейностите по осъществяване на задължителното предучилищно и училищно образование на децата и учениците.

Чл. 132. На компенсирани по реда на чл. 131 подлежи само частта от разходите за задължително предучилищно и училищно образование по чл. 115, ал. 2, т. 4 - 6, като максималният размер за дете или ученик се определя по методиката съгласно приложение № 10.

Чл. 133. Родителите на децата и учениците, приети по реда на чл. 10, ал. 4 ЗПУО, не заплащат разходите по чл. 131, извършени от частната детска градина или училище, включена в система на държавно финансиране.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. **„Разходи за персонал“** са плащанията по трудови или облигационни правоотношения на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, пряко ангажиран с дейността, включващи разходите за основни и допълнителни възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала, задължителни осигурителни вноски от работодателя и разходите, класифицирани като издръжка съгласно Единната бюджетна класификация, но представляващи допълнителни плащания за персонал по Кодекса на труда.

2. **„Разходи за присъща издръжка“** са разходите за материали, външни услуги, вода, горива, енергия, учебно-технически пособия и други, които са пряко свързани с дейността по отглеждане, възпитание, социализация и обучение на децата и учениците и са неразделна част от нея. В разходите за присъща издръжка не се включват разходите за допълнителни и спомагателни дейности, подпомагащи изпълнението на основната дейност и/или които могат да бъдат обособени в отделна дейност, както и разходите за храна в детските градини.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За 2017 г. средствата от държавния бюджет по чл. 17, ал. 1 се предоставят въз основа на утвърдената годишна програма и норматив, определен, както следва:

§ 3. (1) За включване в системата на държавно финансиране от бюджетната 2018 г. заявлението по чл. 98, ал. 3 се подава в 20-дневен срок от влизането в сила на наредбата.

(2) Предложението на експертната комисия по чл. 104, ал. 1 за подадените заявления за включване в системата на държавно финансиране от бюджетната 2018 г. се представя в срок 30 дни от изтичането на срока по ал. 1.

§ 4. В съответствие със срока по чл. 273, ал. 3 ЗПУО министърът на образованието и науката най-късно до 30 юни 2021 г. да внесе в Министерския съвет проект на акт за допълнение на този държавен образователен стандарт, свързан с утвърждаване на методология за определяне на образователните резултати на детските градини и училищата за предоставяне на средства за повишаване на качеството на обучението.

§ 5. Наредбата се приема на основание чл. 22, ал. 7 във връзка с ал. 2, т. 17 от Закона за предучилищното и училищното образование.